

Karta charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych

Sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającej dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającą rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE

Data aktualizacji: 24.03.2011

Producent: Marbuwerke GmbH, D-71732 Tamm, Niemcy

Dostawca: ARA sp z o.o., 32-020 Wieliczka, Trąbki 387

Tel/fax 012/4310578

Telefon awaryjny: 042 / 631 47 24 /informacja toksykologiczna w Polsce/

1. Identyfikacja substancji.

Produkt nr: 3243

Nazwa handlowa: farba Libraprint LIP – farba sitodrukowa

2. Identyfikacja zagrożeń.

Xi substancja drażniąca
R10 produkt łatwo palny
R36 działa drażniąco na oczy

3. Skład i informacja o składnikach

Charakterystyka chemiczna - farba bazuje na żywicach poliuretanowych i rozpuszczalnikach.

Składniki stwarzające zagrożenie:

octan butyloglikolowy;

oznaczenie Xn; R: 20/21; stężenie 10-25%;

Nr CAS: 112-07-2 Nr WE: 203-933-3

4-hydroksy-4-metylopentan-2-on;

oznaczenie Xi; R : 36, stężenie 10-25%;

Nr CAS: 123-42-2 Nr WE: 204-626-7

octan 2-metoksy-1-metyloetylowy;

oznaczenie Xi; R: 10-36; stężenie 5-15%;

Nr CAS: 108-65-6 Nr WE: 203-603-9

solwent-nafta (o niskiej zawartości związków aromatycznych);

oznaczenie XnN; R: 65-10-37-51/53; stężenie 5-15%;

Nr CAS: 64742-95-6 Nr WE: 265-199-0

Zanieczyszcza wodę.

4. Pierwsza pomoc.

Ogólnie

Natychmiast usunąć zabrudzoną odzież. W przypadku utrzymujących się objawów podrażnienia czy zatrucia lub w razie jakichkolwiek wątpliwości wezwać pomoc lekarską.

W przypadku utraty przytomności ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej bezpiecznej i wezwać lekarza.

Oddychanie

Zapewnić dostęp świeżego powietrza, nie doprowadzić do wychłodzenia organizmu.

W razie bezdechu zastosować sztuczne oddychanie, wezwać pomoc lekarską.

Zabrudzenie skóry

Zmyć wodą z mydłem i spłukać. **Nie stosować żadnych rozpuszczalników i zmywaczy.**

Kontakt z oczami

Przepłukać dużą ilością wody (10-15 min). Wezwać lekarza.

Zatrucie pokarmowe

Wezwać lekarza. Odpoczywać. Nie wywoływać wymiotów.

5. Postępowanie w przypadku pożaru.

Stosować gaśnice: śniegowe, pianowe, piasek suche środki gaśnicze.

Niedopuszczone: gaśnice wodne, ponieważ woda nie miesza się z wieloma rozpuszczalnikami organicznymi, które wypływają na powierzchnię wody paląc się.

Substancje niebezpieczne wytwarzające się w czasie pożaru

Istnieje szczególne ryzyko powstawania substancji szkodliwych i uwalniania się gazów trujących w czasie spalania farb oraz ich mieszanin. Mogą się uwalniać: dwutlenek i tlenek węgla, powstawać sadza, tlenki metali i związki fluorowodorowe. Dlatego należy zachować szczególne środki ostrożności przy gaszeniu pożaru. Wszelkie pozostałości po pożarze muszą być odpowiednio zabezpieczone i usunięte.

Wyposażenie ochronne

Wymagany aparat tlenowy z własnym źródłem powietrza.

Informacje dodatkowe

Niezagrożony pojemnik z wodą w razie pożaru.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Bezpieczeństwo osobiste

Nie zbliżać się do źródeł ognia. Zapewnić dobrą wentylację. Nie wdychać par. Zastosować się do zaleceń opisanych w p. 7 i 8.

Ochrona środowiska

Nie wylewać resztek do kanalizacji. Jeśli środki te zanieczyszczą jeziora, rzeki lub system kanalizacyjny należy powiadomić odpowiednie władze lokalne.

Metody czyszczenia/ zbierania.

Usuwać przy pomocy płynnej substancji absorbującej i postępować zgodnie z przepisami o zanieczyszczeniach. Czyścić za pomocą detergentów. Unikać używania rozpuszczalników.

7. Postępowanie z substancją i jej magazynowanie

Informacje o ostrożnym obchodzeniu się.

Zapobiegać powstawaniu stężenia par grożącego zapłonem lub wybuchem oraz stężenia ponad normę. Nie pozostawiać otwartych opakowań. Produkty te powinny być używane jedynie w pomieszczeniach gdzie nie ma otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Unikać kontaktu ze skórą i z oczami. Unikać wdychania par i rozproszony mgły. W czasie używania farb nie pić i nie palić. Stosować się do zaleceń bezpieczeństwa i higieny pracy.

Informacje o zabezpieczeniu przed wybuchem i zapłonem.

Pary rozpuszczalników są cięższe od powietrza i rozchodzą się nad podłogą. Opary mogą tworzyć z powietrzem mieszaninę wybuchową.

Unikać gromadzenia się ładunku elektrostatycznego. Przy przelewaniu z puszek do puszek używać uziemienia. Pracownik powinien nosić odzież antystatyczną i nie iskrzące narzędzia.

Wymagania co do magazynu i opakowań

Zalecana temperatura przechowywania: 15-20⁰ C. Pojemniki przechowywać ściśle zamknięte. Nie używać siły do otwierania puszek. Nie palić. Nie dopuszczać osób nieupoważnionych. Pojemniki otwarte przechowywać tak, by nie następował wyciek.

Izolowanie od innych substancji

Nie przechowywać ze środkami utleniającymi, silnymi zasadami i kwasami.

Inne informacje

Przechowywać produkty w tych samych, oryginalnych opakowaniach. Unikać podgrzewania i bezpośredniego nasłonecznienia. Pojemniki zachować suche i chłodne, z dala od źródeł ognia.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej.

Dodatkowe informacje o środkach technicznych.

Zapewnić odpowiednią wymianę powietrza poprzez system wyciągów lokalnych oraz ogólny system wentylacyjny. Jeśli te środki nie wystarczają do utrzymania odpowiedniego stężenia par rozpuszczalników poniżej OEL, konieczne jest zastosowanie masek .

Graniczne wartości składników, które powinny być kontrolowane na stanowiskach pracy (max. dopuszczalne stężenia dla danego czasu kontaktu)

Specyfikacja	NDSCH	NDS
octan butyloglikolowy	300 mg/m ³	100 mg/m ³
octan 2-metoksy-1-metyloetylowy	520 mg/m ³	260 mg/m ³
Nafta (ropa naftowa)	300 mg/m ³	100 mg/m ³

Podstawa prawna:

Rozp. Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833)

Osobisty sprzęt ochronny

Sprzęt do oddychania.

Wymagane są maski umożliwiające oddychanie w miejscach niedostatecznie wentylowanych oraz w czasie prac z pistoletem rozpylającym.

Filtry oddechowe (gaz): A

Filtry oddechowe (pył, drobiny): P2

Należy używać rękawic chroniących skórę rąk i okularów chroniących oczy.

Osoby pracujące powinny nosić odzież antystatyczną wykonaną z włókien naturalnych lub włókien syntetycznych odpornych na wysoką temperaturę. Po każdorazowym kontakcie z farbą skórę należy umyć. Używać kremów natłuszczających skórę.

9. Właściwości fizykochemiczne

Konsystencja: - pasta
Kolor: - oznaczony na opakowaniu
Zapach: - charakterystyczny.

Właściwości względne - zmieniające się w zależności od warunków

Punkt wrzenia (początkowy)	-	140 ⁰ C
Punkt zapłonu	-	54 ⁰ C
Punkt samozapłonu	-	272 ⁰ C
Stężenia wybuchowe: dolne / górne	-	0,7 / 10% objętościowych
Ciśnienie par:	-	(50 ⁰ C) < 1000 hPa
	-	(20 ⁰ C) 2 hPa
Gęstość:	-	(20 ⁰ C) 1,0 - 1,5 g/cm ³
Rozpuszczalność w wodzie:	-	cząstki rozpuszczalników
Lepkość:		

- czas przepływu (20°C) > 150 sek. DIN - cup 4 mm

Informacje dodatkowe

Podano wartości średnie, które odpowiadają używanym przez producenta składnikom.

10. Stabilność i reaktywność.

Przechowywać i chronić przed substancjami, jak opisano w punkcie nr 7.

Aby uniknąć reakcji egzotermicznych przechowywać z dala od substancji utleniających, silnych zasad i kwasów.

W przypadku wystawienia na działanie wysokiej temperatury mogą wytworzyć się niebezpieczne związki rozkładu, jak tlenek i dwutlenek węgla, sadza, tlenki azotu, tlenki metali i fluoro-węglowodory.

11. Informacje toksykologiczne

Informacje z praktyki

Wdychanie może wywołać ból głowy, zawroty głowy, zmęczenie i nudności. Przedłużone lub powtarzające się przebywanie wpływa na system nerwowy oraz powoduje dolegliwości nerek i wątroby. Istnieje niebezpieczeństwo absorpcji farby przez skórę. Prowadzi to do podrażnień i wysuszenia skóry. Powtarzający się bezpośredni kontakt farby ze skórą może wywołać stany zapalne. Zabrudzenie oczu wywołuje podrażnienia. W przypadku połknięcia wystąpią dolegliwości żołądka i organów trawiennych.

Dodatkowe informacje

Nie ma odrębnych danych toksykologicznych dla tego preparatu. Został on zaliczony do substancji toksycznych na podstawie rezultatów badań przeprowadzonych zgodnie z normą 88/37/EEC.

12. Informacje ekologiczne

Nie ma danych na temat trwałości w środowisku i możliwości degradacji.

Nie wylewać bezpośrednio do kanalizacji.

13. Postępowanie z odpadami.

Pozostałości usuwać zgodnie z lokalnymi przepisami – nie usuwać do kanalizacji, nie składować na wysypiskach komunalnych, rozważyć możliwość powtórnego wykorzystania.

Opakowania należy wyczyścić, usunąć resztki produktu i przesłać do zakładu surowców wtórnych.

14. Informacje o transporcie.

Transport lądowy:

ADR/RID i GGVS/GGVE

Klasa 3, numer 31 C.

Opakowania o pojemności poniżej 450 l podlegają regulacjom Rn 2314 (zamieszczonym

Pod punktem E w Rn 2301).

Transport morski:

IMDG kod - 3.3 strona - 3372

Numer UN - 1263 MARPOL - P

MFAG tabela - 310 EmS numer - 3-05

Nazwa techniczna: farba

Substancje niebezpieczne: - octan 2-metoksy-1-metyloetylowy

- alkohol dwuacetonowy

Opakowanie: grupa III

Transport powietrzny:

ICAO-TI i IATA-DGR

ICAO/IATA klasa 3

Numer UN 1263

Substancje niebezpieczne: - octan 2-metoksy-1-metyloetylowy
- 4-hydroksy-4-metylopentan-2-on.

Opakowanie: grupa III

15. Informacje kontrolne

Klasyfikacja wg zasad EEC (EWG)

- symbol niebezpieczeństwa i oznaczenia
Xi substancja drażniąca

- oznaczenie ryzyka R

R 10	produkt łatwo palny
R 36	działa drażniąco na oczy

- oznaczenie bezpiecznego obchodzenia się S

S 20/21	nie jeść i nie pić oraz nie palić tytoniu podczas stosowania produktu
S 24/25	unikać zanieczyszczenia skóry i oczu
S 26	zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza
S 29	nie wprowadzać do kanalizacji
S 51	stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach

Przepisy wykorzystywane przy opracowaniu karty:

- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 roku o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (D.U. Nr 63/2011, poz. 322).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1907 / 2006 (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej seria L nr 353 z 31 grudnia 2008 roku).
- Rozporządzenie komisji (WE) Nr 790/2009 roku dostosowujące do postępu naukowo-technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej seria L nr 235 z 5 września 2009 roku).
- Rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 roku (Dz. U. nr 171 poz. 1666 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki a dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. nr 259 poz. 2173 z 2005r.)
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. nr 199, poz. 1671 z 2002r.)
- Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 2005r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. Nr 178 poz. 1481 z 2005 r. z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego Rady (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie

Rady EWG nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 148/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i Dyrektywę komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/EWG, 2000/21/WE (DZU L396 z 30.12.2006r.)

- Ustawa z dnia 09.01.2009 o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. UST. Nr 20 poz. 106 z dnia 09.02.2009r.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz. U. nr 53 poz. 439 z 2009r.)

Dokumenty związane i źródła danych:

- Wykaz toksyczności substancji niebezpiecznych Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego (www.ciop.pl) oraz Polskich Odczynników Chemicznych (www.poch.pl)
- ESIS European Chemical Substances Information System (European Chemicals Bureau)

16. Inne informacje

Karta została opracowana na podstawie karty charakterystyki oraz danych dostarczonych przez producenta.

Stosowane surowce nie zawierają antymonu, arsenu, baru, ołowiu, kadmu, chromu, rtęci i selenu.

Wszystkie podane informacje bazują na obecnym stanie wiedzy. Jakkolwiek nie stanowią gwarancji na specyficzne cechy produktu i nie stanowią podstawy do roszczeń prawnych.

Użytkownik ponosi odpowiedzialność za podjęcie wszelkich kroków mających na celu spełnienie wymogów prawa krajowego. Informacje zawarte w powyższej karcie stanowią opis wymogów bezpieczeństwa użytkowania substancji. Użytkownik ponosi całkowitą odpowiedzialność za określenie przydatności produktu do konkretnych celów.